

Mál nr. 249/2018**M og
váttryggingafélagið V v/ slysatryggingar fjölskyldutryggingar.****Slys við viðgerð á innkeyrsluhurð í Reykjavík 29.12.2016.****Gögn.**

Málskot, móttakið 22.8.2018, ásamt fylgigögnum.

Bréf V, dags. 4.9.2018, ásamt skilmálum váttryggingarinnar sem og úrskurði úrskurðarnefndar velferðamála nr. 437/2017 og úrskurðum úrskurðarnefndar í váttryggingamálum nr. 33/2017, 441/2015 og 107/2014.

Bréf lögmanns M, dags. 10.9.2018.

Málsatvik.

Í málskoti kemur fram að M slasaðist að kvöldi 29. desember 2016 þegar hann var við viðgerð á innkeyrsluhurð í húsnæði X. Nánar tiltekið þá rann undan M stigi sem hann stóð í og hlaut hann við það áverka á hægri olnboga. M skýrir aðkomu sína að umræddri viðgerð með þeim hætti að starfsmaður X hafi haft samband við hann og beðið um aðstoð vegna bilunar í innkeyrsluhurð húsnæðis sem notað var til að selja flugelda. M er félagsmaður í X og menntaður húsasmiður.

Í 4. kafla skilmála váttryggingar M segir m.a. í 19. gr.: [...] *Váttryggingin tekur ekki til slysa sem váttryggður verður fyrir í starfi hvort sem um er að ræða launað starf eða arðbært í eigin þágu eða annarra sem atvinnuslyshætta fylgir. [...]*

M telur að skýra eigi umrætt ákvæði með þeim hætti að það falli utan þess sem þar er fjallað um. M hafi ekki verið í starfi fyrir X í umrætt sinn sem hafi verð arðbært í eigin þágu eða annarra, ekki sé hægt að tengja arðbærni við tilfallandi fjáröflun X á þeim tíma sem slysið varð og sé starfsemi X eða slysavarnarfélagsins Landsbjargar, sem X tilheyrir, ekki rekin í hagnaðarskyni. Einnig bendir M á að viðgerð á hurð sé ekki í eðli sínu arðbær þar sem hún gefur hvorki af sér ágóða né hagnað. Einnig bendir M á að það verði að koma skýrar fram í skilmálum V hvað felist í orðinu arðbært og vafa verði að túlka M í hag í samræmi við andskýringarreglu samningaréttar. Einnig telur M að ekki hafi verið atvinnuslyshætta af því sem M var að gera í greint sinn.

V telur með vísan til kröfugerðar M í máli úrskurðarnefndar velferðamála nr. 437/2017 að M hafi verið í starfi þegar hann slasaðist. Einnig telur V að starfið hafi verið arðbært í þágu X og atvinnuslyshætta hafi fylgt því að nota stiga.

Í viðbótarathugasemdum M dags. 10. september 2018 kemur fram að úrskurðarnefnd velferðamála hafi ekki fallist á að M hafi verið við störf (eða björgunarstörf) í skilningi laga um slysatryggingar almannatrygginga nr. 45/2015 þegar hann slasaðist og því sé eðlilegt að álykta að hann hafi verið í frítíma sínum og falli þar með undir bótasvið slíkrar slysatryggingar í fjölskyldutryggingu V. Einnig telur M það málinu óviðkomandi hvort M eigi rétt á bótum úr lögbundinni slysatryggingu björgunarsveitarmanna.

Álit.

Ekki er ágreiningur um aðdraganda þess atviks sem leiddi til líkamstjóns M eða að það sé slys í skilningi hefðbundinnar skýringar váttryggingaréttarins á því orði. Það er hins vegar ágreiningur um túlkun á orðalagi 19. gr. váttryggingarskilmála V þar sem félagið undanskilur tiltekin slys. Hvort bótaréttur er fyrir hendi eða ekki úr slysatryggingum almannatrygginga skv. lögum nr. 45/2015 eða slysatryggingar björgunarsveitarmanna skv. lögum nr. 43/2003 er sjálfstætt álitaeftni sem hefur ekki sjálfkrafa áhrif á túlkun váttryggingarsamnings M og V. Verður því ekki frekar fjallað um þær tryggingar hér eða niðurstöðu annarra úrskurðarnefnda.

Í 19. gr. umræddra váttryggingarskilmála kemur fram að ef váttryggður slasast „í starfi hvort sem um er að ræða launað starf eða arðbært í eigin þágu eða annarra sem atvinnuslyshætta fylgir“ greiðir félagið ekki bætur úr slysatryggingu í frítíma. Um er að ræða staðlaða samningsskilmála

vátryggingarsamnings M og V og verður að túlka ákvæði þeirra í samræmi við orðanna hljóðan og með tilliti til þess að sjónarmið að baki svokallaðrar andskýringarreglu í samningarétti eigi við um samninginn, þ.e. að óljós og umdeilanleg ákvæði í samningi eigi að skýra þeim í óhag sem samdi þau einhliða.

Ljóst er af gögnum málsins að M var fenginn til að gera við innkeyrsluhurð í húsnæði X og virðist hafa verið haft samband við M vegna þess að hann er félagi í X og vegna hans menntunar og kunnáttu sem húsasmiður. Það að gera við umrædda hurð er ekki eitthvað sem almennt má búast við að einstaklingar geti gert án einhverrar þekkingar eða kunnáttu sem tengist almennt störfum. Verður því ekki litið öðruvísi á aðstæður M en að hann hafi verið við störf og þeim hafi fylgt atvinnuslyshætta við notkun stiga.

Eftir stendur þá að taka afstöðu til þess hvort um hafi verið að ræða arðbær störf í annarra þágu, en ljóst er að M var að vinna verk í þágu X en ekki í eigin þágu. Þegar almenn orðskýring á orðinu *arðbært* er lögð til grundvallar verður orðalag vátryggingaskilmála ekki skilið öðruvísi en að það starf sem M sinnti fyrir X hafi verið þess eðlis að almennt sé því sinnt gegn greiðslu. Það að X hafi ekki þurft að greiða M laun fyrir viðvikið þýðir að vinnuframlag M er arðbært fyrir X, hvort sem starfsemi X er stunduð í hagnaðarskyni eður ei. Verður því að leggja til grundvallar að slys M hafi orðið við arðbær störf hans í þágu X og atvinnuslyshætta hafi fylgt þeim störfum í skilningi 19. gr. vátryggingarskilmála. M á því ekki rétt á bótum úr slysátryggingu í frítíma fjölskyldutryggingar hjá V.

Niðurstaða.

M á ekki rétt á bótum úr slysátryggingu fjölskyldutryggingar hjá V.

Reykjavík, 9. október 2018.

Þóra Hallgrímsdóttir lögfr.

Valgeir Pálsson lögm.

Jón Magnússon lögm.